

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/32/2016
Identifikačné číslo spisu:	8113010324
Dátum vydania rozhodnutia:	07.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8113010324.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí 7. marca 2018 v trestnej veci obvineného A. J., pre obzvlášť závažný zločin lúpeže formou spolupáchateľstva podľa §§ 20, 188 ods. 1, 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 1T 23/2013, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. marca 2015, sp. zn. 3To 2/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. J. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 11. novembra 2014, sp. zn. 1T 23/2013, bol obvinený spolu s A. A. uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu lúpeže spáchaného formou spolupáchateľstva v zmysle §§ 20, 188 ods. 1, 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., na skutkovom základe, že

4. júla 2012 v čase asi o 22.45 hod. v Z., na E. D. Z. č. X v nákupnom stredisku B., na prvom poschodí v priestoroch herne W. X. X. s.r.o., po vzájomnej dohode vošiel A. J. v čiernom oblečení a s čiernou kuklou na hlave do vstupného priestoru herne, pristúpil k pultu obsluhy, pričom v ruke držal podomácky vyrobenú napodobeninu krátkej strelnej zbrane, ktorú namieril na O. E., nar. X. A. XXXX, zamestnankyňu spoločnosti X. X., s.r.o. pričom kričal: „Davaj peniaze“, následne k menovanej pristúpil, udrel ju zbraňou do zadnej časti hlavy, pričom menovaná z obavy o svoj život otvorila kovovú skrinku umiestnenú pod pultom obsluhy, z ktorej páchatel sám vybral čiernu peňaženku s obsahom finančnej hotovosti celkom v sume najmenej 3.920,- eur v bankovkách, ktorú potom vložil do igelitovej tašky fialovej farby a odišiel z herne von, kde ho čakal A. A., ktorý po spustení alarmu ušiel do osobného motorového vozidla zn. Opel Tigra modrej farby, ev. č. Z. XXX B., ktorým sa obaja páchatelia na miesto priviezli, A. J. cestou k vozidlu odhodil na ul. K. pri obytných blokoch č. XX igelitovú tašku fialovej farby, čiernu mikinu s kapucňou a napodobeninu zbrane, následne nastúpil do vozidla zn. Opel Tigra a spolu s A. A. z miesta odišli a neskôr sa s ulúpenými peniazmi rozdelili, pričom uvedeným konaním bolo poškodené O. E. spôsobené povrchové zranenie hlavy, ktoré si vyžiadalo lekárske ošetrenie bez liečenia a posttraumatická stresová porucha s dobou liečenia 72 dní a majiteľom finančnej

hotovosti - spoločnosti S.-A., spol. s r. o., I., škoda vo výške 3.000,- eur a X. P. škoda vo výške 920,- eur,

Za to dovolateľovi v súlade s §§ 188 ods. 3, 36 písm. d/, j/, 38 ods. 2, 3, 8, 39 ods. 1, 48 ods. 4, 76 ods. 1, 78 ods. 1 uložil trest odňatia slobody sedem rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a ochranný dohľad jeden rok.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodených O. E., S.-A.-spol. s r.o., Q. Y. Z. a. s. a X. P. s nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Odvolanie okresného prokurátora a J. Krajský súd v Prešove uznesením z 26. marca 2015, sp. zn. 3 To 2/2015 podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal obvinený dovolanie z dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, g/, h/ a písm. i/ Tr. por., pretože týmto uznesením, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon. V dovolaní poukázal na konštatáciu v rozhodnutí odvolacieho súdu, že boli vykonané dve skupiny proti sebe stojacich dôkazov, na jednej strane výpoveď A., zotrúvajúceho na výpovedi v celom štádiu konania a výpoveď dovolateľa v spojení s výsledkami porovnávania pachových stôp. Krajskému súdu vytkol, že nariadil opakované porovnanie pachových stôp, vypočul ustanoveného znalca, svedkov, na výsledky porovnávania pachových stôp však už neprihliadal, pretože stopy v rozpore s metódikou odoberal ten istý kriminalistický technik. Zistenie krajského súdu však nezodpovedá spôsobu opakovaného odoberania z 27. augusta 2014, pri ktorom porovnávacie pachové stopy (ďalej len „PPS“) u A. odoberal kriminalistický technik npor. J. D. a u dovolateľa npor. W. M.. Na verejnom zasadnutí 26. marca 2015 bolo pri doplnení dokazovania potvrdené, že aj dodatočne je možné opätovne odoberať PPS a tieto porovnať so stopami zistenými na mieste činu. Zdôraznil, že aj keď sú pachové stopy dôkazom nepriamym, jednoznačne potvrdzujú prezentovanú výpoveď obvineného. Bez akýchkoľvek pochybností bolo preukázané, že na imitácii strelnej zbrane, použitej pri lúpeži, bola zistená len pachová stopa A.. Znalec, Dr. X. v znaleckom posudku priamo vyslovil, že z charakteristických vlastností pachu a pachovej stopy vyplýva, že ich nemožno preniesť na miesto činu, či na rôzne predmety a šatstvo tak, že sa skutočný páchatel' nedotýkal predmetov potrebných k lúpežnému prepadnutiu. Páchatel', ktorého PPS služobné psy označili ako totožné medzi pachovými stopami PS-1, PS-4A, PS-5A, musel byť na mieste činu a dotknúť sa atrapy pištole, z ktorej bola zistená pachová stopa PS-4A. Za predpokladu, že J. so spolupáchatel'om vyrábali imitáciu zbrane a túto po dobu 2-3 dní držal v uzavretom priestore pri oblečení a následne použil pri lúpeži herne, je vylúčené, aby z nej nebola odobratá pachová stopa, ktorá by nebola stotožnená s porovnávacou stopou dovolateľa. Ak mal dovolací súd pochybnosť o správnosti odoberania pachových stôp, resp. o vyhodnotení ich porovnávania, mal nariadiť nové znalecké dokazovanie. Výsledky porovnávania pachových stôp vyvrátili pravdivosť výpovede A., a naopak potvrdili pravdivosť tvrdení obvineného. Bez ohľadu na správnosť postupu technikov pri odoberaní pachových a porovnávacích stôp, súd musel pri rozhodovaní zohľadniť výsledky porovnaní, jeho opačným postupom došlo k zásadnému porušeniu práva J. na obhajobu. Rozsudkom bol uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu lúpeže v zmysle §§ 20, 188 ods. 1, 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., dôvodom kvalifikácie podľa ods. 3 písm. a/ bola utrpenie ťažkej ujmy na zdraví poškodenou. Podľa dĺžky práceneschopnosti 72 dní, by sa jej ujma mala kvalifikovať ako ťažká, znalec MUDr. Mikula však ujmu z psychiatrického hľadiska hodnotil ako ľahkú. Objektívizáciu psychickej ujmy len dĺžkou trvania práceneschopnosti, i keď poškodená v zmysle jej vyjadrení na pojednávaní od marca 2013 nastúpila do práce do tej istej herne ako čašníčka, dovolateľ považoval za nesprávnu, pretože s touto súvisí aj uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Navrhol rozsudkom vysloviť, že uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v jeho neprospech, napadnuté rozhodnutie spolu s rozsudkom okresného súdu zrušiť a tomuto prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresný prokurátor sa vyjadril, že krajský súd nezistil nedostatky v prvostupňovom rozhodnutí, vykonal a náležitým spôsobom vyhodnotil všetky dôkazy na zistenie skutkového stavu v súlade s § 2 ods. 10, 12 Tr. zák. Na námietku nezákonnosti dôkazu zdôraznil, že odvolací súd na pachové stopy z miesta činu

vôbec neprihliadol. Argumentáciu obvineného o potrebe vykonania nového znaleckého dokazovania pri vzniku pochybností o správnosti pachových stôp považoval za vyvrátenú už odôvodnením krajského súdu, podľa ktorého porovnávanie pachových stôp je nepriamym dôkazom a jeho výpovednou hodnotou je to, že sa pach určitej osoby nachádzal na konkrétnych veciach, čo ešte neznamená, že táto osoba spáchala trestný čin. Dôkazy získané metódou pachovej identifikácie je nutné vyhodnotiť v súvislosti s obsahom ostatných dôkazov, vzťahujúcich sa k dokazovanej skutočnosti. Vzhľadom na tieto závery súdu a skutočnosť, že od odobratia pôvodných pachových stôp z miesta činu uplynul dlhší časový úsek, počas ktorého mohlo dôjsť k zvetraniu pachových konzerv možno konštatovať, že aj nové znalecké dokazovanie by skončilo s výsledkom, vedúcim k neurčitým zisteniam. Zaujal názor, že J. v dovolaní neuviedol skutočnosti odôvodňujúce použitie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a g/ Tr. por. Právna kvalifikácia skutku ako obzvlášť závažného zločinu bola dokazovaním jednoznačne preukázaná. E. vo výpovedi detailne popisala niekoľkomesačnú psychickú ujmu, ako počas PN nemohla vyjsť za tmy von a vracat' sa musela za svetla, pretože trpela panickým strachom, nespavosťou a užívala antidepresíva. Do zamestnania nastúpila 8 mesiacov od lúpeže, pričom znalec potvrdil, že dĺžka PN je z hľadiska trvania ujmy primeraná. Dovolanie navrhol zamietnuť alebo odmietnuť.

Poškodený P. nesúhlasil so znížením trestu a zmenou kvalifikácie trestnej sadzby J., pretože lúpil s úmyslom zmocniť sa finančnej hotovosti, napriek vedomosti o ďalších osobách v prevádzke. Lúpež a jej následná medializácia mala za následok pokles návštevnosti v herni poškodeného, spôsobila nemožnosť nájsť personál. Dovolateľ tak okrem života a zdravia ohrozil aj existenciu príjmu pre rodinu poškodeného s dvoma maloletými deťmi. Spôsobná ujma mu doteraz nebola nahradená, čo žiadal zohľadniť pri rozhodovaní o dovolaní.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. h/, 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b/, 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/ ani f/ Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí v zmysle § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. (prvá veta) dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno ako okolnosť použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených väd v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z

obsahu spisu zrejma a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z tohto potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, 3 písm. d/ Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Dovolateľ v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietal, že odvolací súd na rozdiel od prvostupňového súdu neprihliadal na výsledky porovnávania pachových stôp, pretože ich v rozpore s metodikou odobral ten istý kriminalistický technik. Toto zistenie však nezodpovedá spôsobu ich odoberania 27. augusta 2014, kedy stopy obžalovaným odoberali dvaja rôzni kriminalistickí technici, npor. D. a npor. M.. Aj tento nepriamy dôkaz potvrdzuje jeho výpoveď. Bez akýchkoľvek pochybností bolo preukázané, že na imitácii zbrane bola len pachová stopa A., podľa znalca však nemožno pach preniesť na miesto činu alebo predmety bez toho, aby sa páchatel nedotýkal predmetov použitých na lúpežné prepadnutie. Dovolací súd je na rozdiel od obvineného toho názoru, že odvolací súd v rozhodnutí riadne a presvedčivým spôsobom vysvetlil, prečo neprihliadol na dôkazy - výsledok porovnávania pachových stôp, a to v prípade vzoriek odobratých obvineným 23. augusta 2012 z dôvodu porušenia nariadenia prezidenta Policajného zboru o metóde pachových konzerv z 25. mája 1998, v spojení s nariadením z 9. februára 2004 č. 4/2004, ktoré v čl. 4 ods. 5 pri odoberaní PPS od viacerých osôb k jednému prípadu ustanovuje povinnosť, aby PPS od každej osoby zaistil iný technik alebo policajt oprávnený vykonať túto činnosť. Krajský súd v odôvodnení uznesenia správne upriamil pozornosť na to, že takéto stopy sú dôkazom iba nepriamym o náleze pachu určitej osoby na konkrétnych veciach, či predmetoch, takže identifikovaná osoba s nimi prišla do styku, ale to ešte neznamená, že aj spáchala trestný čin. Takéto hodnotenie dôkazov zodpovedá aj rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, ktorý v uznesení zo 6. júna 2017, sp. zn. 4 Tdo 49/2016 vyjadril právny nasledovný názor „súčasná judikatúra uznáva výsledky pachovej identifikácie len ako dôkaz nepriamy, použiteľný len v uzavretom kruhu nepriamych dôkazov alebo ako dôkaz podporný k priamemu dôkazu. Pachová identifikácia sama o sebe preto nemôže slúžiť ako hlavný usvedčujúci dôkaz viny obžalovaného, ale musí byť doplnená inými dôkazmi. Aj napriek zachovaniu prísnych požiadaviek odberu a porovnania pachových stôp policajnými orgánmi, aj za predpokladu ich prevedenia nespochybniteľným spôsobom dôkazy používajúce pachové stopy sú nepriame a ako jediné neobstoja, pretože preukazujú, že obvinený bol na mieste činu alebo ináč preniesol pach na veci súvisiace s trestnou činnosťou, ale nepreukazujú, že čin priamo spáchal. Preto je potrebné, aby tento dôkaz nebol pre uznanie viny jediným, osamoteným." S poukazom na charakter týchto dôkazov ako nepriamych, konštatované pochybenia pri odbere PPS, dovolací súd nezistil pochybenie dovolacieho súd v tom, že na výsledky porovnania stôp pri dokazovaní neprihliadol. Skutkový stav a vina dovolateľa boli dostatočne ustálené množstvom ďalších dôkazov vykonaných v základnom konaní, najmä výpoveďami spoluobžalovaného A., poškodenej E., svedka P. Z., A. A., Ing. G. G., znaleckými posudkami znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, posudkom KEÚ PZ na DNA profil zistený z vlasov zaistených z čiernej mikiny a ďalšími dôkazmi.

Dovolateľ na tom, že odvolací súd neprihliadol na výsledky tohto dôkazu založil aj dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Stanovisko obvineného prezentované v odôvodnení dovolania, že súdy v rámci dokazovania nepostupovali zákonným spôsobom, ale postupovali jednostranne nie je pravdivé a vyznieva značne subjektívne.

Proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania), je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., v zmysle ktorej orgány postupujú tak, aby bol náležité zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní a súdu znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov. niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Z týchto dôvodov dovoláciu námietku obvineného, spočívajúcu v tvrdení, že súd odmietol vykonať niektorý z navrhovaných dôkazov, je preto potrebné považovať z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ resp. písm. c/ Tr. por. za irelevantnú.

V danej súvislosti najvyšší súd konštatuje, že v postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdov nie je možné vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania a okresný, resp. krajský súd pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, ako aj, že by vykonali relevantné dôkazy nezákonným spôsobom, práve naopak, dôkaz vykonaný nezákonným spôsobom nebol odvolacím súdom zohľadnený.

Dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/, resp. písm. c/ Tr. por. tak neboli prítomné.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolací súd na podklade tohto dôvodu uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať je založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Je nutné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že základom správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolací súd skúmal, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne subsumovaný pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Tr. zák. S poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR č. 1/2011, predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. môže byť len nesprávne právne posúdenie ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejme z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. V dovolaní teda možno uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. J. sa z toho dôvodu jednoznačne domáhal zmeny skutkových zistení ohľadne posúdenia skutku, pretože konaním nenaplnil kvalifikačný znak spočívajúci v spôsobenej ťažkej ujmy na zdraví v zmysle § 188 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v spojení s § 123 ods. 3 písm. i/ Tr. zák. Poruchu zdravia trvajúcou dlhší čas trestný zákon definuje ako takú, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného. Zo skutku je zrejme, že poškodenej E. bolo pri lúpeži dovolateľom spôsobené povrchové zranenie hlavy, ktoré si vyžiadalo lekárske ošetrovanie bez liečenia a posttraumatická stresová porucha s dobou liečenia 72 dní. Podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb patrí posttraumatická stresová porucha (F 43.1) medzi duševné poruchy a poruchy správania - reakcia na ťažký stres a adaptačné poruchy. Je charakterizovaná ako oneskorená odpoveď na stresujúcu udalosť, či situáciu (krátku alebo dlhotrvajúcu), mimoriadne ohrozujúcu alebo katastrofickú, zapríčínujúcu prenikavé utrpenie skoro každému človeku. Predisponujúce faktory, ako sú osobnostné črty (napr. kompulzívna, astenická prípadne neurotická porucha v anamnéze), môžu znižovať prah pre vznik syndrómu, alebo zhoršovať jeho priebeh, ale nie sú ani nevyhnutné ani nestačia na vyvolanie poruchy. Typické črty zahŕňajú epizódy opakovaného prežívania traumy v dotieravých spomienkach (spätné záblesky), snoch alebo nočných morách, na pretrvávajúcom pozadí pocitu "umŕtvenia" a emočného otupenia, strátenia iných ľudí, nereagovania na okolie, anhedonie a vyhýbania sa činnostiam a situáciám pripomínajúcim traumy. Poruchu zvyčajne sprevádza nadmerná autonómna vzrušivosť s hypervigilanciou, zvýšená poplachová reakcia a nespavosť.

Z dokazovania zameraného na zistenie rozsahu spôsobenej škody na zdraví, lekárskeho správ Dr. Smelého a vyšetrenia MUDr. Mikulom je zrejme, že u poškodenej sa porucha zo začiatku rozvinula s prítomnosťou úzkosti, nespavosti, nechutenstva, vegetatívnych prejavov úzkosti a depresívnej nálady v jej klinickom obraze s tým, že prejavy boli prechodného charakteru a nezanechali trvalé následky. Výskytovala sa u nej úzkosť, depresívna nálada, strata iniciatívy, problémy so spánkom, v dôsledku čoho bola fyzicky vyčerpaná a v dôsledku anticipácie nového ataku nespôsobilá vykonávať dovtedajšiu profesiu z obavy o svoje zdravie. I keď znalec hodnotil poruchu ako stredne ťažkú, je zrejme, že počas jej pretrvávania bola E. vylúčená z pracovného procesu, nemohla chodiť do zamestnania, subjektívne pociťovala určitú psychickú nepohodu s úzkosťami, depresiou, nechutenstvom, poruchami spánku, desivými snami, čo jej bránilo plnohodnotne žiť. Posúdením psychickej ujmy a ťažkostí, ktoré utrpela je dovolací súd toho názoru, že okresný a krajský súd túto správne kvalifikovali ako ťažkú ujmu na zdraví, a teda bol naplnený kvalifikačný znak trestného činu podľa § 188 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. V nadväznosti na to nemožno preto prisvedčiť dovolacej námietke o nesprávne uloženom treste v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., pretože za spáchanie tohto trestného činu zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody s dolnou hranicou desať rokov. Prvostupňový súd pri ukladaní trestu dovolateľovi dokonca zohľadnil aj osobné pomery a možnosť jeho nápravy a považujúc zákonnú sadzbu za mimoriadne prísnu obvinenému uložil trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, aplikujúc ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., vo výmere sedem rokov a J. správne zaradil na výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. zák. tak nie je daný.

Najvyšší súd na podklade vyjadreného rozhodol tak, ako je vyjadrené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.